

بسمه تعالی

طرحنامه احمالی "انجمن های زن و خانواده"

مجری طرح:

اداره امور زنان و خانواده

معاونت فرهنگی - تبلیغی مرکز مدیریت حوزه های علمیة خاوران

زمستان ۱۳۹۹

«در پرتو کلام نور و ولایت»

«وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ»
 «و از آیات خداوندی است که برای شما از جنس خودتان جنسی بیافرید، که در کنار او آرامش یابید و میان شما عشق و محبت و مهربانی قرار داد، که در این
 حقیقت نشانه‌هایی از خداست برای مردمی که در گردونه اندیشه و فکر نسبت به حقایق به سر می‌برند.»

(سوره روم، آیه ۲۱)

«قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ * فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَّانَا عَذَابَ السَّمُومِ» :

می‌گویند: «ما در میان خانواده خود ترسان بودیم (از اینکه مبادا کائنات آن‌ها را ببرد)، * اما خداوند برمانست نهاد و از عذاب کشته‌ها را حفظ کرد.»

(سوره طور، آیات ۲۶-۲۷)

نهاد مقدس خانواده بنیادی‌ترین، مهم‌ترین، طبیعی‌ترین و تأثیرگذارترین نهاد اجتماعی است.

امام خمینی (رحمه الله علیه)

در نگاه اسلام، خانواده پایه بسیار مهم و سلول اصلی جامعه است، به گونه‌ای که بدون بهره‌مندی از
 خانواده‌های سالم، سرزده و بانشاط، امکان پیشرفت جامعه بخصوص پیشرفت فرهنگی وجود ندارد و
 ایگونه خانواده‌ها نیز بدون حضور زنان مومن و فهیم شکل نمی‌گیرند و استمرار نمی‌یابند.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

مقدمه

نهاد خانواده نهادی فخیم و عظیم در اجتماع بشری است که همواره از کارکرد های مهم فردی و اجتماعی برخوردار می باشد، اصلاح ساختار سبک زندگی اسلامی در این نهاد عظیم خصوصاً از طریق زنان می تواند به کاهش مسائل و معضلات فردی و اجتماعی جوامع کمک شایانی نموده نیل به سعادت ابدی را برای انسان ها فراهم نماید.

امروزه خانواده به عنوان نهادی تأثیرگذار و مهم در همه جوامع شناخته می شود که بر جامعه به صورت مستقیم و غیر مستقیم تأثیرگذار است. از این روی سیاست گزاران، نیز همواره به دنبال ایجاد و تحکیم این بنیان در جوامع خود بوده و بر این امر بنا بر سیاست های بر ساخته خود تمهیداتی را اندیشیده اند.

در کشور ایران نیز با توجه به تأکیدات دینی بر کارکرد های خانواده و نقش زنان در تحکیم و تعالی خانواده و کاهش بزه های اجتماعی از طرف قانون گذاران، حقوق دانان، جامعه شناسان و روان شناسان توجه ویژه ای به حل مسائل و مشکلات این قشر مبذول گشته است، اما با این همه شبهات مطروحه در موضوع حقوق زنان رو به افزایش است، لذا اگر از سوی نهادهای دینمدار و دغدغه مند با مخاطبان بانو پاسخ های لازم ارائه نگردد و برای مسائل زنان برنامه های فرهنگی و علمی راه اندازی نشود خلع موجود رشد خواهد نمود، لذا در ادامه با تأکید بر راه اندازی «انجمن های زن و خانواده» در حوزه های علمیه خواهران بر آن هستیم تا راهکارهای عملیاتی و علمی مناسبی را بر حسب نیازهای منطقه ای و محلی در این حوزه، برای بانوان ارائه نماییم.

در این راستا راهبردهای عملیاتی و گام های اجرای برنامه های مختلف فرهنگی، ساماندهی، آموزشی و حمایتی از جمله مواردی است که می تواند جهت حل امور زنان و خانواده به کار گرفته شود؛ لذا در ادامه فرایند تشکیل و راه اندازی این انجمن ها در دو دسته استانی و مدرسه ای ارائه خواهد شد.

در این طرحنامه اجمالی درصدد ارائه نمایی کلی از راه اندازی انجمن ها بوده و در ادامه طرحنامه و آیین نامه های تفصیلی مربوطه بعد از دریافت درخواست ها به متقاضیان (استان و مدارس) ارائه خواهد شد.

ضرورت

امروزه با توجه به وجود مسائل و مشکلات متعدد در حوزه زنان و خانواده و لزوم پاسخگویی صحیح به این نیازها لزوم راه اندازی پایگاهی در جهت رصد، وضعیت سنجی و پاسخ به نیازها خصوصاً از طریق مراکز دینی بیش از پیش لحاظ می گردد؛ در همین راستا وجود مراکز پاسخگو و فعال در این حوزه بیش از پیش اهمیت دارد.

سیاست ها

۱. برنامه ریزی جهت ارتقاء سطح دانش و بینش طلاب حوزه های علمیه در حوزه امور زنان و خانواده؛
۲. شناخت مسائل مهم منطقه ای و بومی در راستای مسائل موجود در راستای امور زنان و خانواده؛
۳. برنامه ریزی جهت گسترش سبک زندگی اسلامی در بین طلاب و سپس جامعه؛
۴. شناسایی، ساماندهی و حمایت از فعالیت های فرهنگی و اجتماعی، طلاب در حوزه امور زنان و خانواده؛
۵. ایجاد زمینه های لازم جهت برگزاری برنامه های مناسب فرهنگی در راستای امور زنان و خانواده.

اهداف

۱. بررسی نظام مسائل حوزه زنان و خانواده و ارائه پاسخ از طریق انجمن‌های مربوطه در حوزه‌های علمیه خواهران؛
۲. ارتقاء سطح آگاهی و بصیرتی طلاب در تسهیل روند تشکیل، تحکیم و تعالی خانواده برای طلاب و افراد منطقه؛
۳. تبیین الگوی صحیح سبک زندگی اسلامی در بین طلاب و گسترش آن در بطن جامعه؛
۴. برنامه‌ریزی جهت ایجاد تعامل با مراکز و نهادهای همسو و استفاده از ظرفیت‌های مناسب جهت ایجاد و تحکیم بنیان خانواده؛
۵. ارائه راهبردهای مناسب و موثر جهت بهبود هر چه بیشتر وضعیت فرهنگی خانواده‌ها؛
۶. واکاوی مسائل و شبهات مرتبط با حوزه زنان و خانواده و ارتقاء طلاب نسبت به پاسخگویی به این شبهات؛
۷. وضعیت سنجی و منطقه‌شناسی وضعیت زنان در جامعه از طریق طلاب و پاسخ به نیازهای طلاب بانو و زنان منطقه در حوزه‌های مورد نیاز.

۱.۱. زیر ساخت‌های مورد نیاز در جهت راه اندازی انجمن‌ها

جهت اجرای برنامه‌های فرهنگی و عملیاتی طرح انجمن‌های زن و خانواده زیر ساخت‌هایی در سه سطح مرکز، استان و مدارس باید مورد توجه قرار گیرد که در ادامه توضیحات لازم در این زمینه ارائه خواهد شد.

۱.۱.۱. زیرساخت‌های مرکزی

در برخی موارد خصوصاً در موارد پشتیبانی اجرایی و محتوایی از طرف مرکز مدیریت (ستاد) انجام در اختیار مراکز استانی قرار می‌گیرد، اما با توجه به راهبرد مدرسه محوری این امور به صورت کلی در اختیار مراکز استانی و مدارس قرار گرفته و در اکثر مواقع **ارائه نظر و راهنمایی و سپس نظارت** بر انجمن‌های مدارس بر عهده استان و در صورت نیازهای لازم و نظارت‌ها و گزارش‌های نهایی به مرکز ارائه خواهد شد.

زیرساخت‌های اصلی مرکز عبارتند از:

- ارائه مجوز به انجمن‌های استانی از طرف معاونت فرهنگی تبلیغی
- شناسایی انجمن‌های برگزیده استانی و مدارس در پایان هر سال تحصیلی
- رسیدگی به مسائل و مشکلات و دریافت پیشنهادات و انتقادات وارد شده از انجمن‌های استانی و مدارس
- حمایت‌های معنوی و در صورت امکان و فراهم شدن زمینه حمایت‌های مادی از انجمن‌ها خصوصاً انجمن‌های فعال استانی و مدارس
- سوق دادن طرح‌ها و برنامه‌های متفاوت به سمت انجمن‌های فعال
- دریافت گزارش‌های ترمی از استان

- معرفی انجمن‌ها به مراکز مرتبط جهت ارتقاء سطح تعاملات و فعالیت‌ها.

۱,۲. زیرساخت‌های استانی

راه اندازی انجمن‌های استانی در حوزه زن و خانواده با حضور چند تن از مدیران مدارس، معاونان محترم فرهنگی و مشاورین و اساتید دروس مرتبط جهت شناسایی مهم‌ترین مسائل طلاب و اساتید در حوزه زن و خانواده، برنامه‌ریزی برای برنامه‌های مورد نیاز، بازخوانی طرح‌های مورد نظر و اولویت‌بندی موضوعات مورد بررسی در انجمن‌های مدارس با توجه به مسائل استانی و مدرسه‌ای لازم به نظر می‌رسد این انجمن در ماه حداقل باید یک جلسه جهت بررسی مسائل انجمن‌های ذیربط داشته باشد؛ مکان جلسه بر اساس امکان در مدیریت مرکز استانی یا در مدارس امکان پذیر است.

راه اندازی انجمن‌های استانی

- در گام اول طرح‌های منظم با اهداف متمرکز در بازه زمانی کوتاه مدت و بلند مدت با توجه به رصد و آسیب شناسی‌های انجام شده در استان و با در نظر گرفتن اولویت‌ها انجام می‌پذیرد، به تعبیر دیگر جهت اجرای برنامه‌های استانی و نظارت و اعلام نظر بر طرح‌های مدرسه‌ای باید رصدی مناسب در حوزه امور زنان و خانواده انجام گردیده و برنامه‌های منسجم در این راستا تعریف شود.
- در گام دوم با توجه به شناخت اولویت‌ها مراکز همسو در هر استان جهت اجرای برنامه‌های مورد نیاز شناسایی و تعاملات مورد نظر صورت می‌گیرد، لازم به ذکر است که در صورت ایجاد تعامل همه جوانب امنیتی و سازمانی رعایت شود.
- برگزاری برنامه‌هایی که در طی برنامه زنجیره‌ای به استان مربوط می‌شود، به عنوان نمونه برای برطرف نمودن معضل عدم ازدواج بهنگام طلاب می‌توان در ابتدا با نشست‌هایی در مدارس اذهان را آماده و سپس در این مورد کارگاه‌هایی را در مدارس راه اندازی و در مرحله آخر در مدیریت استان جهت دستاوردهای این کارگاه‌ها، همایش‌هایی را برگزار نمود.

۱,۳. زیر ساخت‌های مدرسه‌ای

- در گام اول طرح‌های منظم با اهداف متمرکز در بازه زمانی کوتاه و بلند مدت با توجه به **رصد و آسیب شناسی‌های انجام شده در مدارس** و با در نظر گرفتن اولویت‌ها انجام می‌پذیرد، به تعبیر دیگر جهت اجرای برنامه‌های مدرسه‌ای باید رصدی مناسب در حوزه مسائل زنان و خانواده انجام گردیده و برنامه‌های منسجم تعریف شود.

- در گام دوم با توجه به شناخت اولویت ها مراکز همسو در هر منطقه جهت اجرای برنامه های مورد نیاز شناسایی و تعاملات صورت می گیرد، لازم به ذکر است که در صورت ایجاد تعامل باید همه جوانب امنیتی و سازمانی رعایت شود.
- اجرای کلیه برنامه هایی که در طی برنامه ریزی زنجیره ای در حوزه زن و خانواده قرار می گیرد با نظارت معاون محترم فرهنگی مدرسه بر عهده این انجمن ها می باشد.
- شناسایی طلاب و اساتیدی که بیشترین مسائل و مشکلات را در زمینه ازدواج و امور خانوادگی داشته و دارند، با حفظ شئون و اسرار فردی جهت برنامه ریزی در دستور کار قرار می گیرد.

۲. فرایند عملیاتی تشکیل انجمن های استانی و مدارس

در راستای فرایند عملیاتی انجمن های استانی و در ذیل آن انجمن های مدرسه ای راه اندازی می شود که کلیه این امور اعم از ارسال کاربرگ مجوز و طرح مربوطه پیرامون انجمن های استانی و مدرسه ای مرتبط با اداره امور زنان و خانواده در ذیل اداره کل امور فرهنگی تربیتی معاونت فرهنگی تبلیغی مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران خواهد بود.

۱.۲. فرآیند راه اندازی

فرایند دریافت مجوزهای انجمن های استانی از معاونت فرهنگی تبلیغی با پیگیری اداره امور زنان و خانواده خواهد بود و کلیه فرایندهای دیگر انجمن های استانی بر عهده مدیریت استان خواهد بود. فرایند دریافت مجوزهای انجمن های مدرسه ای از مرکز مدیریت استانی با پیگیری معاونت فرهنگی تبلیغی استان خواهد بود و کلیه فرایندهای دیگر انجمن های مدرسه ای بر عهده مدیریت استان و مدارس خواهد بود.

۱.۲.۱. مراحل راه اندازی انجمن ها

الف. ارائه درخواست راه اندازی انجمن

لازم به ذکر است در انجمن های استانی باید تعداد انجمن های مدرسه ای لحاظ شود.

ب. انتخاب مدیر و هیات موسس انجمن

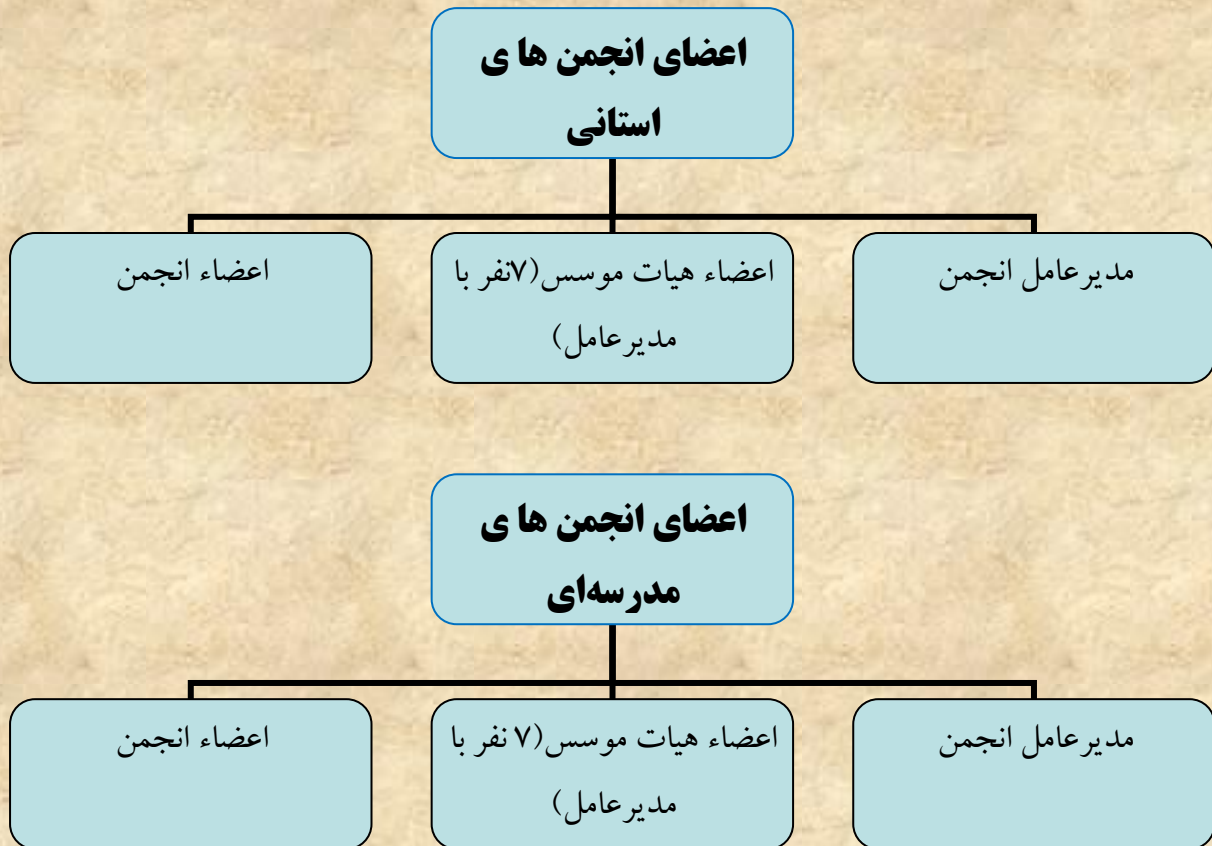
انجمن های استانی در استان و انجمن های مدرسه ای در مدرسه مدیر و هیات موسس انتخاب می شوند.

ج. دریافت مجوز فعالیت داخل سازمانی (انجمن استانی از معاونت فرهنگی تبلیغی و انجمن مدرسه ای از مدیریت استان)

۱.۳. انتخاب مدیر و اعضای هیات موسس انجمن ها

انتخاب مدیر عامل انجمن استانی زیر نظر اداره امور زن و خانواده معاونت فرهنگی تبلیغی و انتخاب مدیر عامل انجمن های استانی زیر نظر مدیریت استانی و بر اساس شرایط مندرج در آیین نامه صورت خواهد گرفت؛ شرح وظایف اعضای شوراها نیز در ادامه و در ذیل شوراها مورد نظر اعلام خواهد شد.

نمودار اعضای انجمن های استانی و مدرسه ای

تشکیل جلسات در انجمن ها

زمان های تشکیل جلسات برحسب تشخیص مدیر شوراها و انجمن ها متغیر می باشد؛ این امر بنا بر وضعیت طلاب مجرد در هر منطقه نیاز به بررسی بیشتری از طرف مدیران شوراها و انجمن ها دارد.

اعلام نظر جهت نحوه اجرای فعالیت های عملیاتی در منطقه

از فعالیت های اصلی شوراها ساماندهی علاقمندان به ازدواج از بین طلاب خواهر و برادر و اجرای برنامه های آموزشی، فرهنگی و حمایتی برای آنان می باشد.

الف. انجمن های استانی

در راستای رصد و نیاز سنجی های منطقه ای و حمایت از انجمن های مدرسه ای این انجمن ها تشکیل خواهند شد و وظایف مختلفی را در حوزه زن و خانواده دنبال خواهند نمود که از مهم ترین شاخص های این فعالیت ها عبارتند از:

اهداف اصلی

الف. ارائه شاخص های کلان و راهبرد های اصلی و پیشنهادات جهت اجرای برنامه ها؛

ب. رصد و نیاز سنجی منطقه ای جهت پرداختن به امور زن و خانواده؛

ج. مساعدت در اجرای برنامه های مرتبط با حوزه مربوطه؛

د. بررسی و نظارت بر طرح‌های ارائه شده از سوی مدارس؛
 بکارگیری و پرورش ایده‌ها و خلاقیت‌های اساتید و طلاب استان در حوزه امور زنان و خانواده.

شاخص‌های فعالیت‌های انجمن‌های استانی

نظارت بر نحوه فعالیت انجمن‌های مدرسه‌ای؛
 بررسی مسائل مرتبط با حوزه تشکیل، تحکیم و تعالی طلاب؛
 اعلام برنامه‌های مرتبط با حوزه زن و خانواده بر حسب نیازسنجی طلاب استان؛
 بررسی و نظارت بر طرح‌های ارائه شده مدارس؛
 انجام طرح‌های ارائه شده از سوی ستاد.

اعضاء انجمن‌های استانی

اعضای انجمن استانی به شرح ذیل انتخاب می‌گردند:

- مدیر استان
- مدیرعامل (بهرتر است مدیرعامل از بین کادر و اساتید توانمند در حوزه زن و خانواده که رزومه مناسب در این مورد داشته و بتوانند وقت کافی برای امور انجمن قرار دهند انتخاب شود).
- معاون فرهنگی استان
- یک نفر از اساتید حوزه زن و خانواده
- نماینده مشاوران
- دو نفر از معاونان فرهنگی مدارس استان.

ب. انجمن‌های مدرسه‌ای

در راستای رصد و نیازسنجی‌های منطقه‌ای و حمایت از انجمن‌های مدرسه‌ای این انجمن‌ها تشکیل خواهند شد و وظایف مختلفی را در حوزه زن و خانواده دنبال خواهند نمود که از مهم‌ترین شاخص‌های این فعالیت‌ها عبارتند از:

اهداف اصلی

- الف. ارائه شاخص‌های خرد و راهکارها و پیشنهادات جهت اجرای برنامه‌ها
- ب. رصد و نیازسنجی مدرسه‌ای جهت پرداختن به امور زن و خانواده
- ج. مساعدت در اجرای برنامه‌های مرتبط با حوزه مربوطه در مدرسه
- د. بررسی و نظارت بر طرح‌های ارائه شده از سوی طلاب
- ه. بکارگیری و پرورش ایده‌ها و خلاقیت‌های طلاب در حوزه امور زنان و خانواده.

شاخص‌های فعالیت‌های انجمن‌های استانی

بررسی مسائل مرتبط با حوزه تشکیل، تحکیم و تعالی طلاب مدرسه
اعلام برنامه‌های مرتبط با حوزه زن و خانواده بر حسب نیاز سنجی طلاب مدرسه
بررسی و نظارت بر طرح‌های ارائه شده از سوی طلاب
اجرای برنامه‌های محوله و مرتبط از سوی استان و ستاد.

اعضاء انجمن‌های مدرسه ای

اعضای انجمن مدرسه ای به شرح ذیل انتخاب می گردند:

- مدیر مدرسه
- مدیرعامل (مدیرعامل باید از بین طلاب توانمند در حوزه زن و خانواده که رزومه مناسب در این مورد داشته و بتواند وقت کافی برای امور انجمن قرار دهند انتخاب شود).
- معاون فرهنگی
- دو تن از اساتید حوزه زن و خانواده
- مشاور مدرسه
- چهار تن از طلاب فعال حوزه امور زن و خانواده.

فعالیت انجمن‌های استانی و مدرسه ای

فعالیت‌های انجمن‌های استانی و مدرسه‌ای در سه حوزه قابل تعریف است که این سه حوزه به شرح ذیل می باشد.

سخن آخر

لازم به ذکر است کلیه مراحل اجرایی و نحوه فعالیت انجمن بصورت آیین نامه های تفصیلی طی نامه‌های بعدی ارسال خواهد شد، امید است در ظل عنايات حضرت ولی عصر(ارواحنا له الفداء) و همچنین با دعای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و با همکاری مدیران و همکاران فرهنگی اجرایی محترم استان‌ها و مدارس بتوانیم برنامه‌های مناسبی را برای طلاب در پاسخگویی به نیازهای حوزه زنان و خانواده داشته باشیم.

آمین یا رب العالمین

معاونت فرهنگی تبلیغی

اداره امور زنان و خانواده